

Sprawozdanie z posiedzenia ogólnego
Rady Europejskich Lekarzy Dentystów CED
w dniu 20 listopada 2020 r.

W dniu 20 listopada 2020 r. odbyło się – z uwagi na sytuację epidemiologiczną w formie zdalnej – jedyne w 2020 r. posiedzenie Ogólne Rady Europejskich Lekarzy Dentystów CED. Z ramienia NIL w posiedzeniu uczestniczyli: członkowie Rady Ośrodka Współpracy Zagranicznej NRL dr Anna Lella i dr Radosław Maksymowicz, członek Komisji Stomatologicznej dr Ewa Siewierska-Chomeniuk oraz r. pr. Marek Szewczyński, pracownik biura NIL, kierownik Ośrodka Uznawania Kwalifikacji przy NIL.

Przedstawiciele organizacji członkowskich CED zaakceptowali wniosek British Dental Association (BDA) o nadanie statusu członka stowarzyszonego CED – tj. takiego statusu, jaki posiadają w CED organizacje stomatologów z Islandii, Norwegii i Szwajcarii. Z uwagi na wystąpienie Zjednoczonego Królestwa z UE BDA przestało spełniać wymogi pozwalające być pełnym członkiem CED – status członka stowarzyszonego CED pozwala BDA na dalsze uczestniczenie w pracach organizacji, a dla CED ma znaczenie także finansowe.

Przyjęto sprawozdanie finansowe CED za rok 2019 (nadwyżka finansowa w wysokości w wysokości 28 598 EUR) oraz budżet na rok 2021. Na chwilę obecną skarbnik CED przewiduje, że rok 2020 zakończy się z nadwyżką w wysokości ok. 68 000 EUR, głównie z uwagi na odwołanie większości spotkań osobistych i zmianę ich formy na spotkania online.

Przyjęto budżet na rok 2021 przewidujący przychody i wydatki na podobnym poziomie, jak w poprzednich latach z przewidywaną nadwyżką w wysokości 7 190 EUR. Zgodnie ze strategią finansową CED składki członkowskie są regularnie podwyższane zgodnie ze stopą inflacji. Na 2021 r. Belgijski bank narodowy przewiduje, że będzie to 1,4%. Dlatego średni proponowany wzrost składek członkowskich w latach 2020-2021 wynosi 1,4%, przy czym zmiany dla poszczególnych krajów wahają się od wzrostu o 13,1% (Belgia) do spadku o 0,9% (Niemcy), w zależności od liczby dentystów – składka NIL wzrośnie o 1,2%.

Kwestie finansów CED były także omawiane w dniu 13 listopada podczas zdalnego spotkania tzw. komitetu ds. budżetu (CED Budget Reference Committee). W spotkaniu tym wzięło udział 13 osób, NIL reprezentował mec. Marek Szewczyński. Podczas tego spotkania wskazano, że omawianie na takim spotkaniu sprawozdania za poprzedni

rok finansowy, a nie projektu budżetu na kolejny rok, nie do końca jest celowe. Wydaje się, że zasadna byłaby zmiana formuły tego spotkania na poświęcone analizie projektu budżetu na kolejny rok, a nie tylko omówieniu sprawozdania za rok poprzedni.

Wprowadzono zmiany do statutu i regulaminu CED mające na celu przede wszystkim dostosowanie ich do nowego belgijskiego kodeksu handlowego (reguluje działalność spółek, stowarzyszeń i fundacji) oraz jednoznaczne uregulowanie zasad organizowania i przeprowadzania posiedzeń ogólnych CED w formie zdalnej.

Duża część posiedzenia i dyskusji dotyczyła pandemii COVID-19 i jej wpływu na stomatologię w 2020 roku. CED przyjęła następujące stanowiska mające związek z obecną sytuacją:

Stanowisko CED w sprawie stomatologii i bezpieczeństwa pacjentów podczas pandemii COVID-19 wskazuje, że w 2020 r. z uwagi na pandemię i wywołany nią kryzys zdrowia publicznego opieka stomatologiczna została znacznie ograniczona w całej Europie – w większości państw lekarzom denty stomom doradzano lub wręcz nakazano wykonywanie wyłącznie doraźnych świadczeń stomatologicznych.

W ocenie CED pomimo nowych okoliczności wynikających z COVID-19, stomatologia pozostaje bezpieczna dla pacjentów, członków zespołu denty stomologicznego i samych lekarzy denty stomologicznych. W stomatologii stosowane są skuteczne środki ochrony osobistej w interesie zarówno personelu denty stomologicznego, jak i pacjenta oraz przestrzegane są odpowiednie protokoły postępowania.

W związku z powyższym CED zaleca nieprzerwane świadczenie opieki stomatologicznej w okresie pandemii. Opiekę stomatologiczną, w tym nie tylko pilne i doraźne leczenie stomatologiczne, ale także rutynową opiekę, należy traktować jako niezbędną opiekę zdrowotną i nie należy jej odkładać do czasu ustania pandemii COVID-19.

Stanowisko CED w sprawie bezpiecznego i efektywnego kształcenia lekarzy stomatologów w okresie pandemii COVID-19 zwraca uwagę na zakłócenia kształcenia stomatologicznego wynikające z trwającego kryzysu zdrowia publicznego. W tym stanowisku CED sugeruje, jakie środki należy podjąć w celu zabezpieczenia właściwego przygotowania zawodowego przyszłych lekarzy denty stomologicznych.

Przed szkołami stomatologicznymi stoi w ocenie CED wiele wyzwań: zaczynając od tego, kiedy wznowić działalność kliniczną, kończąc na tym, jak zapewnić bezpieczeństwo kadrze i studentom, a co najważniejsze - jak zapewnić ciągłość edukacji klinicznej. Pomimo wysiłków nauczycieli akademickich, aby opracować program nauczania online i przestrzegać surowych wymogów kształcenia studentów stomatologii oraz lekarzy odbywających specjalizację, nadal istnieje wiele wyzwań.

CED wzywa europejskie instytucje akademickie i środowisko naukowe do współpracy w celu zapewnienia bezpiecznego, integracyjnego i przyjaznego środowiska nauki i pracy dla wszystkich członków naszej społeczności w tych trudnych czasach.

Ponadto CED wskazuje na potrzebę zmiany programów nauczania stomatologii, aby osiągnąć równowagę między nauczaniem osobistym i online oraz określić zestaw minimalnych wymagań w celu zapewnienia odpowiedniej edukacji dentystycznej.

Podczas dyskusji nad kształceniem w okresie pandemii delegacja NIL poinformowała uczestników o projekcie zmian wniesionym w Polsce do Sejmu, zakładającym dopuszczanie przez Ministra Zdrowia do zawodów lekarza, lekarza dentysty, pielęgniarki osób spoza UE bez praktycznie żadnej weryfikacji ich kwalifikacji zawodowych i ich oceny w kontekście spełniania minimalnych wymogów kształcenia określonych w prawie UE i w prawie polskim.

Ponadto:

- uaktualniono **rezolucję CED w sprawie bezpieczeństwa pacjenta;**
- uaktualniono **rezolucję w sprawie zmian pkt. 5.3.1 załącznika V do dyrektywy 2005/36/WE** w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych stanowiącego wykaz przedmiotów studiów lekarsko-dentystycznych – proponowane zmiany dotyczą zmiany nazw niektórych przedmiotów, usunięcie clinical dentistry jako osobnego przedmiotu oraz dodanie przedmiotów odpowiadających zmianom w stomatologii, takich jak Biostatistics (evidence-based approach); Emergency Medical Care (CPR); Dental Practice Management and Ergonomics; Forensic Dentistry; New Technologies and Informatics; Oral Implantology; Gerodontology;
- przyjęto **stanowisko w sprawie stosowania kart implantów w odniesieniu do implantów stomatologicznych;**
- przyjęto **rezolucję w sprawie sztucznej inteligencji w stomatologii.**

Przedstawiono relacje z działalności 5 grup roboczych oraz 3 zespołów zadaniowych CED:

Grupa robocza ds. bezpieczeństwa pacjentów, kontroli zakażeń i gospodarowania odpadami (WG Patient Safety, Infection Control & Waste Management), której członkiem z ramienia NIL jest dr Ewa Siewierska-Chomeniuk, opracowała na zlecenie Zarządu CED projekt stanowiska CED w sprawie stomatologii i bezpieczeństwa pacjentów podczas pandemii COVID-19, a także projekt uaktualnionej rezolucji w sprawie bezpieczeństwa pacjenta. Ponadto grupa uczestniczyła w przygotowaniu odpowiedzi CED na projekt sprawozdania technicznego Europejskiego Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób (ECDC) „Zapobieganie i kontrola zakażeń COVID-19

w podstawowej opiece zdrowotnej, w tym w gabinetach lekarskich, gabinetach dentystycznych i aptekach”. Odpowiedzi CED zostały uwzględnione w pierwszej aktualizacji sprawozdania technicznego ECDC z dnia 19 października.

Grupa robocza ds. zdrowia jamy ustnej (WG Oral Health), której członkiem z ramienia NIL jest dr Anna Lella, uczestniczyła sporządzeniu odpowiedzi CED w ramach konsultacji Komisji Europejskiej dot. projektu „Europa pokonuje raka” (Europe Beats Cancer Plan), w ramach którego proponowane są działania na każdym etapie choroby: zapobiegania, diagnozowania, leczenia i życia po leczeniu. CED w swej odpowiedzi podkreśliła potrzeby związane z rakiem jamy ustnej i zaangażowanie lekarzy dentystów we wczesną diagnostykę.

Grupa robocza śledziła działalność specjalnej komisji ds. raka powołanej w czerwcu przez Parlament Europejski i będzie nadal monitorować rozwój sytuacji w tej sprawie.

Grupa Robocza monitoruje także i uczestniczy w działaniach Sieci ds. HPV w ramach Europejskiej Organizacji ds. Raka (HPV Action Network within the European Cancer Organisation).

Zgodnie z decyzją Zarządu CED grupa robocza ds. zdrowia jamy ustnej przejmie zadania dotychczasowego zespołu zadaniowego ds. antybiotyków w stomatologii.

Grupa robocza ds. edukacji i kwalifikacji zawodowych (WG Education and Professional Qualifications), której członkiem z ramienia NIL jest dr Urszula Kanaffa-Kilijańska, podczas spotkania w lutym opracowała zmiany rezolucji w sprawie zmian pkt. 5.3.1 załącznika V do dyrektywy 2005/36/WE mające na celu zapewnienie, aby kształcenie lekarzy dentystów odzwierciedlało postęp naukowy i technologiczny. Grupa przygotowała także projekt stanowiska CED w sprawie bezpiecznego i efektywnego kształcenia lekarzy stomatologów w okresie pandemii COVID-19.

Komisja Europejska prowadzi prace w celu ustalenia, czy należy zgłosić projekt uaktualnienia minimalnych wymogów kształcenia lekarzy dentystów i farmaceutów, uwzględniający postęp naukowy i techniczny – w tych pracach Komisji będzie pomagać firma konsultingowa Spark Legal. Grupa robocza będzie monitorować ten proces i spróbuje się w niego zaangażować.

Wraz z organizacjami zawodowymi i studenckimi reprezentującymi lekarzy, farmaceutów i weterynarzy w Europie grupa robocza uczestniczyła w zorganizowaniu drugiej konferencji regionalnej poświęconej wdrażaniu idei Jednego Zdrowia w kształceniu przeddyplomowym, która odbyła się w Warszawie w siedzibie Naczelnej Izby Lekarskiej w dniu 4 grudnia 2019 r. Kolejna konferencja, która miała się odbyć w 2020 roku, została odłożona ze względu na epidemię.

Grupa robocza ds. materiałów i wyrobów medycznych (WG Dental Materials and Medical Devices), której członkiem z ramienia NIL jest dr Radosław Maksymowicz, opracowała projekt stanowiska CED w sprawie stosowania kart implantów w odniesieniu do implantów stomatologicznych. Grupa poinformowała, że wejście w

życie nowych przepisów prawa unijnego dot. wyrobów medycznych (rozporządzenie w sprawie wyrobów medycznych (MDR) odroczone o rok, aby zapobiec niedoborom we wprowadzaniu kluczowego sprzętu na rynek podczas pandemii COVID-19 – regulacje te mają wejść w życie z dniem 26 maja 2021 r.

W ramach trwających prac związanych z wdrażaniem unijnego rozporządzenia w sprawie rtęci firma konsultingowa Deloitte opublikowała ostateczne sprawozdanie w sprawie możliwości wycofania amalgamatu dentystycznego, a także raport Komisji Europejskiej, w którym stwierdzono, że wycofanie z użytku amalgamatu dentystycznego jest możliwe do 2030 roku. Grupa robocza zdecydowała, że ustali główne punkty sporne w tych raportach i przygotuje odpowiedzi - utworzono w tym celu podgrupę.

Grupa zachęca organizacje członkowskie CED do zaangażowania się w Krajowe Plany Działania i do aktywnego lobbowania w krajowych ministerstwach zdrowia i środowiska – podano, że dotychczas przedłożono 24 Krajowe Plany Działania, nadal brakuje 4 (Polska, Estonia, Chorwacja i Malta). Grupa robocza będzie uważnie monitorować ten proces i spróbuje zorganizować spotkanie z DG SANTE i DG ENVI Komisji Europejskiej w celu ustalenia stanowiska CED w sprawie amalgamatu dentystycznego.

Grupa robocza ds. e-zdrowia (WG e-Health), której członkiem z ramienia NIL jest dr Dariusz Paliga, opracowała projekt rezolucji CED w sprawie sztucznej inteligencji w stomatologii. Grupa aktywnie śledzi aktywność instytucji unijnych w dziedzinie sztucznej inteligencji – Parlament Europejski w dniu 20 października przyjął propozycje dotyczące ram etycznych dotyczących sztucznej inteligencji, praw własności intelektualnej i odpowiedzialności za szkody wyrządzone przez sztuczną inteligencję. W oparciu o ten dokument Komisja Europejska przedstawi na początku przyszłego roku projekt legislacyjny w sprawie sztucznej inteligencji.

Zespół zadaniowy ds. antybiotyków w stomatologii (BTF Antibiotics in Dentistry), którego członkiem z ramienia NIL jest dr Anna Lella, brał udział w wielu inicjatywach i kampaniach dot. antybiotyków.

Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach, organizowany przez Europejskie Centrum Kontroli i Zapobiegania Chorobom (ECDC), miał w 2020 r. formę w pełni online. Jego głównym przesłaniem było podkreślenie tego, że nadużywanie antybiotyków podczas pandemii COVID-19 może prowadzić do przyspieszenia pojawiania się i rozprzestrzeniania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe. COVID-19 jest wywoływany przez wirusa SARS-CoV-2, a nie przez bakterie, a antybiotyki mogą być stosowane w przypadku podejrzenia lub wystąpienia zakażenia bakteryjnego.

Zespół zadaniowy ds. Rynku Wewnętrznego (BTF Internal Market), którego członkiem z ramienia NIL jest mec. Marek Szewczyński, śledził działania legislacyjne związane z transpozycją i wdrażaniem przepisów dyrektywy 2018/958 w sprawie analizy proporcjonalności przed przyjęciem nowych regulacji dotyczących zawodów (tzw.

Proportionality Test Directive). Są to kwestie budzące wiele wątpliwości i problemów w państwach członkowskich. Uznano, że zespół zadaniowy powinien zebrać informacje nt. jakości w stomatologii i tego, jak jest ona rozumiana.

Zespół zadaniowy ds. komunikacji (BTF Communications) wskazał, że przekaz medialny i działania o charakterze publicznym CED w 2020 r. były w znacznym stopniu ograniczone z uwagi na pandemię. Tym niemniej, niektóre działania się odbyły, np. udział kampanii FDI dot. Światowego Dnia Zdrowia Jamy Ustnej oraz publikacja Corocznego Raportu CED. Większość wydarzeń i działań należało jednak odłożyć w czasie, w tym prace nad aktualizacją EU Manual of Dental Practice.

Następne posiedzenie ogólne CED ma się odbyć – oczywiście o ile pozwoli na to sytuacja – w dniach 21 – 22 maja 2021 r. w Porto.

Komplet materiałów dotyczących posiedzenia (w języku angielskim) znajduje się w posiadaniu biura NIL.

Opracowali:

Anna Lella, Radosław Maksymowicz, Ewa Siewierska-Chomeniuk, Marek Szewczyński.